

З метою прогнозування цінових змін на ринку пшениці третього класу автором було здійснено відповідні розрахунки відомими статистичними методами. З метою врахування більшого числа зовнішніх факторів отримані дані було доповнено також експертними оцінками. На основі отриманої моделі множинної двофакторної регресії, а також прогнозних експертних оцінок врожаю та експорту на цьому сегменті ринку, можна прогнозувати значення біржової ціни на пшеницю третього класу у 2013 році близько 2000 грн./т.

Близькі значення з тенденцією до зростання цін отримано також індексним та графічним методами. При цьому з інших типів функцій тренду найбільш достовірною за значенням коефіцієнта кореляції виявилась функція поліноміального розподілу 2 ступеня.

Одним із різновидів технічних прогнозів біржових цін є використання інформації про ф'ючерсні ціни. На вітчизняному біржовому ринку ф'ючерсні контракти відсутні, тому було використано інформацію однієї з найвідоміших бірж світу, що здійснюються торгівлею ф'ючерсами на пшеницю, – Нью-Йоркської товарної біржі. За зафіксованими на ній котируваннями очевидно є також тенденція зростання біржових цін на пшеницю у 2013 році на рівні не меншому 260\$/т [2].

З урахуванням виявлених проблем у роботі запропоновано такі заходи стимулювання розвитку біржового хеджування в Україні:

1) створення Державного інтервенційного фонду для надання позик на відкриття маржинальних рахунків з визначенням джерел його фінансування. Для цього було переглянуто видатки Державного бюджету та запропонований їх перерозподіл у межах коштів, закріплених за Міністерством аграрної політики, – розрахунки проведено за даними [1]. Такий захід сприятиме розширенню фінансових можливостей хеджування цінових ризиків;

2) за умови збереження торгівлі форвардними контрактами протягом періоду трансформації біржової торгівлі запропоновано удосконалити метод визначення розміру авансових внесків. При цьому розмір авансу пропонується закріпити залежно від терміну укладання угоди, що збільшить фінансові гарантії їх виконання.

Реалізація комплексу запропонованих заходів сприятиме більшому захисту виробників продукції, підвищенню прозорості формування ринкових цін та зменшенню проблеми тінізації української економіки.

1. Закон України «Про державний бюджет за 2012 рік» // Відомості Верховної Ради України від 22.12.2011.

2. Офіційний сайт Нью-Йоркської товарної біржі // Доступно з: <https://globalderivatives.nyx.com>

3. Офіційний сайт Союзу аграрних бірж України // Доступно з: <http://agrex.gov.ua>

4. Офіційний сайт Чиказької торговельної біржі // Доступно з: <http://www.cmegroup.com>

ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ В РЕГУЛЮВАННІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Аладько Ян

11 клас, Рівненського економіко-правового ліцею,

E-mail: sobakasw@mail.ru

Праця та ефективне використання трудового потенціалу людини є визнаним чинником економічного розвитку, проте в Україні до сьогодні потенціал працездатного населення використовується недостатньо ефективно, внаслідок чого зберігається висока суспільна конфліктність, дискомфорт, міграційні втрати населення та інші негативні тенденції. Саме тому проблема удосконалення використання трудового потенціалу в Україні не втрачає своєї актуальності.

На даний момент єдино прийнятого значення терміна "трудовий потенціал" не існує, тому, враховуючи розбіжності у термінологіях різних науковців та проаналізувавши їх, за основу в дослідженні було прийнято власне визначення поняття: **трудовий потенціал** – це продуктивна спроможність працездатного населення, персоналу певної організації чи працівника при найкращій організації суспільного виробництва.

Суттєві розбіжності в тлумаченні трудового потенціалу виявляються у подальшому в проблемах його оцінювання. Тому, спираючись на наведене визначення та проаналізувавши методики оцінювання трудового потенціалу інших науковців [1; 2; 3], було запропоновано оцінювати трудовий потенціал як добуток факторів – чисельність працездатного населення, робочий час, продуктивність праці.

Якщо трудовим потенціалом вважати продуктивну спроможність працездатного населення за найкращої організації суспільного виробництва, то його узагальнюючим показником є потенційний обсяг суспільного продукту – доданої вартості, що може бути створена з використанням трудових можливостей максимальної чисельності працівників та забезпечення найкращих умов їх праці.

За найкращого використання трудового потенціалу фактичні значення кожного з факторів повинні наближатися до еталонних, а цільова функція управління трудовим потенціалом має вигляд:

$$k_{ТП} = k_z \cdot k_{рч} \cdot k_{пп} \Rightarrow \max, \quad (1)$$

де $k_{ТП}$, k_z , $k_{рч}$, $k_{пп}$ – відповідно коефіцієнти використання трудового потенціалу, зайнятості населення, використання робочого часу, продуктивності праці;

Звідси можна виділити кілька типів стратегій, спрямованих на поліпшення рівня використання трудового потенціалу. Перші за мету мають збільшення чисельності зайнятих та трудових ресурсів, другі спрямовані на збільшення рівня використання робочого часу, треті – на зростання продуктивності праці. Окремо слід виділити стратегії, що забезпечують краще використання усіх факторів одночасно.

Згідно з результатами проведеного дослідження, з 2008 по 2010 рік Україна використовувала власний трудовий потенціал щонайбільше на 15%, насамперед через порівняно низькі рівні продуктивності праці, що вимагає дослідження причин негативного значення цього показника

За результатами проведеного факторного аналізу продуктивності праці виявлено, що на неї найбільше впливають видатки на технологічні інновації, інвестиції в основний капітал (позитивно) та знос основних засобів (негативно). Виведена формалізована залежність між витратами на інновації та продуктивністю праці (формула 2) дозволяє дійти висновку, що ріст вказаного фактора на 1% призведе до збільшення продуктивності праці на 0,14%:

$$y = 6,1518 \times x^{0,1436}, \quad (2)$$

де y – продуктивність праці, дол. США / люд.-год., x – витрати на технологічні інновації, млрд. грн.

Аналізуючи екстенсивну складову розвитку рівня використання трудового потенціалу, було зроблено висновок про негативні наслідки від еміграції високоосвічених трудових ресурсів.

За кордоном емігранти змушені працювати на невідповідних їх професійному рівню роботах. За результатами одного із спеціальних досліджень [5], частка працівників найпростіших професій зростає більш чим удвічі після виїзду за кордон, а частка фахівців та професіоналів зменшується втричі. Окрім того, за кордоном трапляються випадки порушення норм найму частіше саме для іммігрантів, тому зовнішня міграція потребує ретельнішого регулювання. З метою зменшення масштабів відтоку висококваліфікованих кадрів можна запропонувати введення поширеного у практиці розвинених країн податку Бхагваті [4]. Його першочерговою метою є стримування еміграції висококваліфікованої робочої сили, або, принаймні, забезпечення компенсації витрат на формування якісного рівня емігрантів, здійснених країною-донором.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме покращенню використання трудового потенціалу в Україні та забезпечить формування основ його майбутнього розширеного відтворення.

1. Бухалков М.И. Управление персоналом: развитие трудового потенциала: Учеб. пособие. – Москва : ИНФРА-М, 2005. – 192 с.

2. Генкин Б.М. Экономика и социология труда: Учебник для вузов. – 3-е изд., доп. – Москва : Изд-во НОРМА, 2001. – 448 с.

3. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини : Підручник. – К. : Знання, 2004. – 535 с.
4. Доклад о развитии человека 2009. Преодоление барьеров: человеческая мобильность и развитие / Пер с англ.; ПРООН – Москва : Издательство «Весь Мир», 2009. – 232 с
5. Зовнішня трудова міграція населення України. – Український центр соціальних реформ, Державний комітет статистики України. – 2009. – 119 с.

ПЕРСПЕКТИВИ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

Редченко Анна

11 клас, Білоцерківський колегіум Білоцерківської міської ради
Київської області, м. Біла Церква,
bckolegium@ukr.net

Протягом останнього десятиліття фахівці в галузі світової економіки усе більше відзначають тенденцію зсуву грошового потоку в сферу електронного бізнесу – комерції в Інтернет, що підтверджує факт величезного впливу Інтернет-технологій на глобальні світові економічні процеси.

Предмет дослідження: вивчити необхідність і суть електронної комерції в сучасному світі, а саме перспективи її розвитку в Україні.

Електронна комерція (E-commerce) – це сфера цифрової економіки, що включає всі фінансові та торгові транзакції, що проводяться за допомогою комп'ютерних мереж, та бізнес-процеси, пов'язані з проведенням цих транзакцій.

До електронної комерції відносять електронний обмін інформацією (Electronic Data Interchange, EDI), електронний рух капіталу (Electronic Funds Transfer, EFS), електронну торгівлю (E-Trade), електронні гроші (E-Cash), електронний маркетинг (E-Marketing), електронний банкінг (E-Banking), електронні страхові послуги (E-Insurance), тощо.

Основними перевагами електронної комерції є:

- оперативність отримання інформації, особливо при міжнародних операціях;
- зниження невиробничих витрат (торгових витрат, витрат на рекламу, витрат пов'язаних з сервісним обслуговуванням та інформаційною підтримкою споживачів);
- скорочення циклу виробництва та продажі, оскільки відпадає потреба повторного підтвердження інформації і знижується вірогідність помилок при введенні інформації;
- значно знижуються затрати пов'язані з обміном інформацією, за рахунок використання більш дешевих засобів телекомунікації;
- більша відкритість компаній до споживачів.

Мета дослідження: на основі досліджень існуючих матеріалів дізнатися більше про електронну комерцію в сучасному світі, а саме про перспективи електронної комерції в Україні.

Результатом дослідження є виділення ролі та можливостей електронної комерції в різних історико-географічних регіонах світу та Україні, визначення ключових аспектів щодо участі України в міжнародному електронному бізнесі.

З кожним роком електронна комерція, у складі цифрової економіки, займає все помітніше місце, і вже відіграє роль не тільки засобу пошуку нових ринків збуту, а й, що значно важливіше, передбачає нові способи виробництва, перерозподілу та збуту товарів та послуг.

Через UAnet сьогодні добре продаються товари, що не вимагають контакту з покупцем: книги, касети, картки мобільного зв'язку, комп'ютери та комплектуючі. Багатообіцяючим є ринок туристичних послуг, ринок продажів та оренди житла, продажів автомобілів, коштовностей, рідкісних товарів.